

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TNO innovation
for life

Hoe vitaal is Nederland? Ontwikkeling van de Nederlandse Vitaliteitsmeter: de Vita-16

Dr. Jorien Strijk

Dr. Wanda Wendel-Vos, Drs. Hedwig Hofstetter Dr. Vincent Hildebrandt

Verzorgingsstaat onder druk

Ontgroening: Minder werkenden die belasting in het laatje brengen

Geen nieuwe
olievelden:
10-15 jaar
grote
sponsor weg

Vergrijzing: Meer
zorgvraag

Kanteling gezondheidsbeleid

- Focus wordt verlegt van wat mensen niet meer kunnen naar wat de mensen juist wel kunnen (eigen regie, zelfredzaamheid, duurzame participatie).
- Positieve benadering: gezondheid is niet langer een 'een toestand van **volledig** lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welbevinden en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijk gebreken' (WHO, 1948), maar 'het vermogen om zich aan te passen en zichzelf te redden bij sociale, fysieke en emotionele uitdagingen' (Huber, 2011).

Vitaliteit past bij positieve kijk op gezondheid

Probleem

- Geen eenduidige definitie vitaliteit met draagvlak in wetenschap, beleid *en* praktijk
- Geen valide en betrouwbare manier om vitaliteit bij de algemene bevolking te meten

Vitaliteit: korte samenvatting literatuur

	Kenmerken
Ryan & Frederick (1997)	Dynamisch aspect van welzijn: energie en bewust ervaren dat men leeft (aliveness)
Ryan & Bernstein (2004)	Ervaren gezondheid, energie & 'feeling capable' (=fysiek) Zingeving & doelen verwezenlijken (=mentaal)
Vitaliteit: werksetting	
Schaufeli & Bakker (2004)	Energie, sterk & fit, mentale veerkracht en doorzettingsvermogen
Stam (2006)	Energie, fysieke, mentale & emotionele vrijheid om doelen te verwezenlijken
Wijlhuizen (2007)	Gezondheid, energie en gevoelsbeleving van geluk & succes
Van Vuuren (2011)	Energie & motivatie

Expert raadpleging: definitie vitaliteit

Wie

- Interne (n=21) & externe (n=9) experts
- Verschillende invalshoeken (jeugd, volwassenen en ouderen)

Uitkomst:

- Vitaliteit vs gezondheid, kwaliteit van leven
- Indeling in determinant, indicator en resultaat van vitaliteit
- Accent op individuele eigenschappen (*energie, doelgerichtheid, doorzettingsvermogen, motivatie*)
- Dynamische indicatoren van belang (*doorzettingsvermogen, stresshantering, coping*)

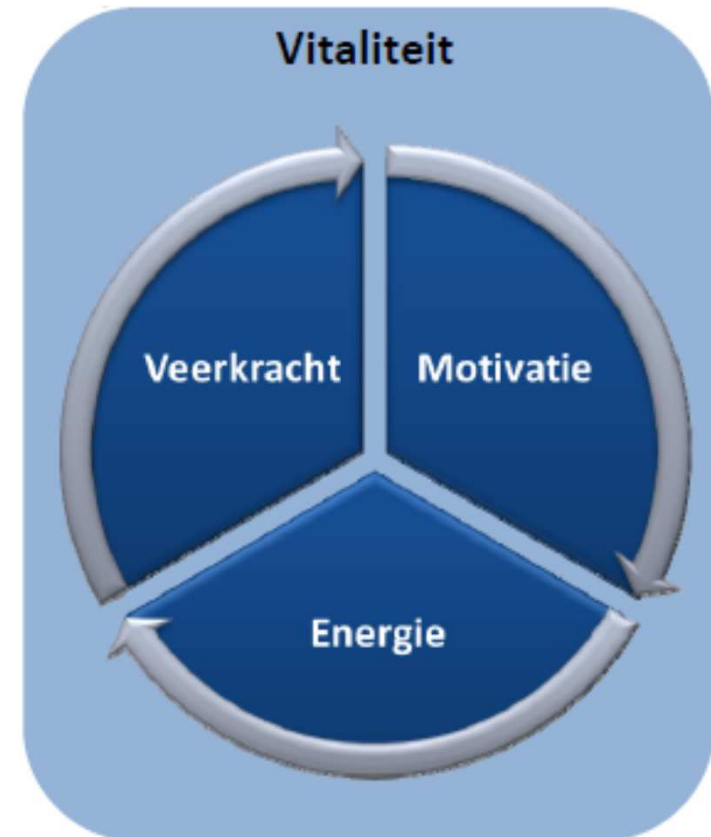
Wat onderscheid vitaliteit?

Primair van belang

- Energie
- Motivatie, doelen verwezenlijken, zingeving, doorzettingsvermogen
- Dynamisch proces: veerkracht, aanpassen aan verstoringen

Wat is vitaliteit?

Vitaliteit omvat de dimensies energie, motivatie en veerkracht, waarbij energie wordt gekenmerkt door zich energiek voelen, motivatie door doelen te stellen in het leven en moeite te doen om deze te behalen, en veerkracht het vermogen om met de dagelijkse problemen en uitdagingen van het leven om te gaan.

Ontwikkeling Vita-16

Item ontwikkeling:

- Bestaande vragenlijsten
- Expert rondvraag

2. Pilot testing (n=115)

- Leesbaarheid (hardop denk)
- Begrijpelijkheid
- Plafond effect: items moeilijker

34-items

1. Delphi ronde (n=314):

- Consensus relevantie items
- Weging dimensies

3. Validatie studie (n=1300)

- Factor analyse: dimensie indeling
- Item verwijdering
- Samenhang bestaande constructen

Ontwikkeling Vita-16: validatie studie

› Factoranalyse: 3 dimensies:

- › Energie n=5,
- › Motivatie n=6,
- › Veerkracht n=5

› Itemverwijdering: Korte 16-item vragenlijst

- › 7-puntsschaal: 1=zelden, 7=altijd in afgelopen maand
- › $\pm$ 5 minuten invultijd

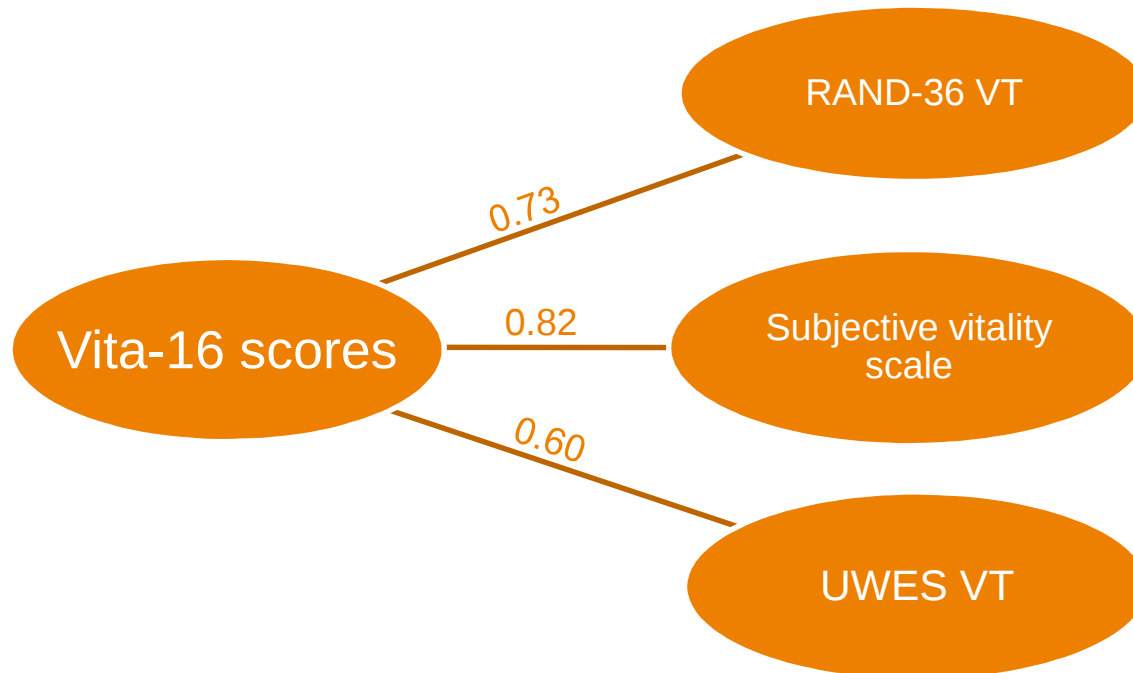

De Vita-16 heeft een goede betrouwbaarheid en validiteit

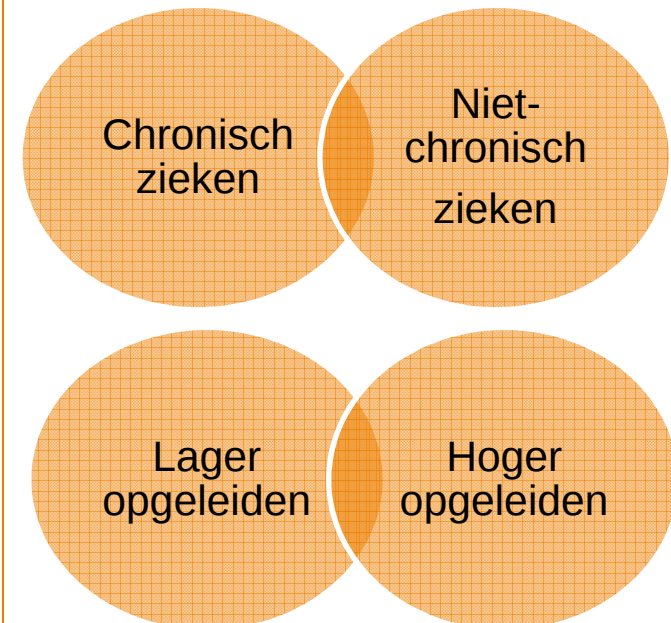
Betrouwbaarheid:

	Vita-16	Energie	Motivatie	Veerkracht
Cronbach's alpha	0.95	0.90	0.89	0.90

Goede construct validiteit:

Goede discriminatieve validiteit:

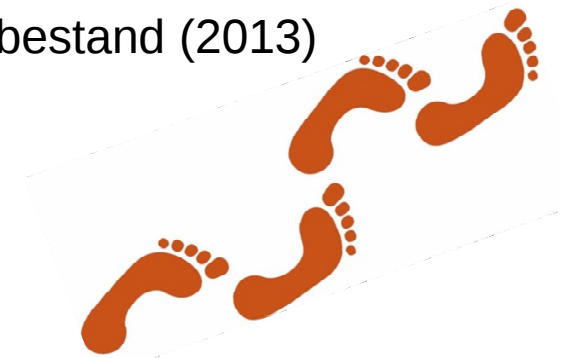

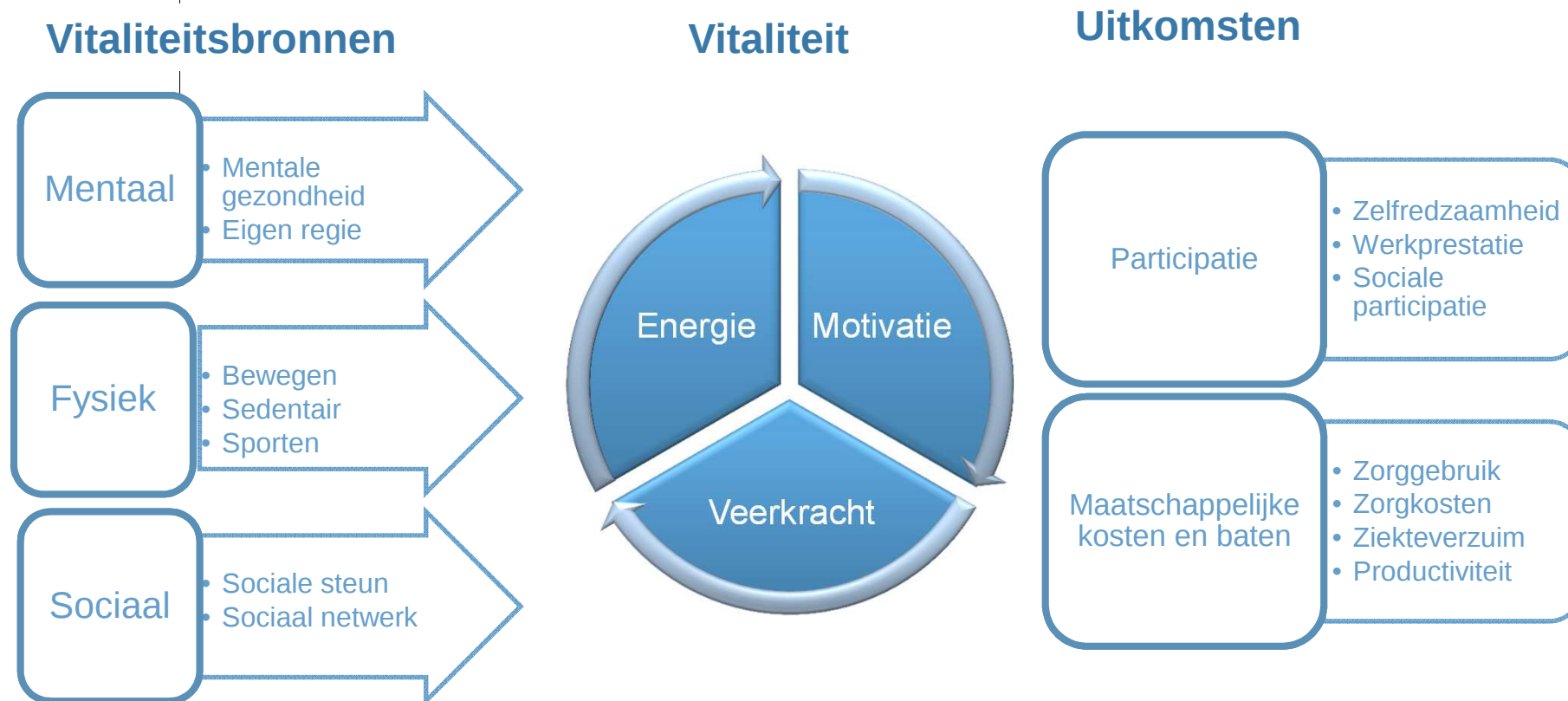
Volgende stap: Meten

- › Opname in bestaande monitor(en) (2013-.....)
 - › Bv. OBiN, nat-lokale monitor, VTV
 - › Eerste trendrapport (2014)
 - › Trends zichtbaar maken en meten van impact van beleid (gemeenten)

- › Hoe vitaal in Nederland?
 - › Representatief beeld vitaliteit Nederlandse bevolking
 - › Eerste nationale meting voor maken referentiebestand (2013)
 - › Indicatie vitaliteitsbronnen en uitkomsten

Landelijk meting: mei 2013

Samenvattend

› De Vita-16:

- › Is gebaseerd op een generiek, drie dimensionaal (energie, motivatie en veerkracht) model om vitaliteit te beschrijven
 - › Is valide en betrouwbaar gebleken om vitaliteit binnen volwassen Nederlanders op individueel niveau te meten.
 - › Kan relatief makkelijk in bestaande dataverzamelingen ingebouwd worden
 - › Vrij te gebruiken voor niet-commerciële doeleinden
-
- › In 2013 zal een landelijke 0-meting worden uitgevoerd die antwoord geeft op de vraag 'Hoe vitaal is Nederland?'.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

TNO innovation
for life

Contact:

Dr. Jorien Strijk
jorien.strijk@tno.nl

088-866 4802
06-1170 0463

